

אייזנברג ברמי

נולד לאביו יהושע (עורדין), במדינת ישראל — שופט מחוזי, בן ר' אהרון אייזנברג, איש רחובות, ולאמו אהובה בת ר' פינחס מאידי (מעהר), מראשוני פתח תקווה, בשנת 1923 בירושלים. נקרא ברמי על שמו ולזכרו של הוזען ברמי בן ר' אהרון אייזנברג (היהודי הראשון מבני ארצנו שלמד בבית-ספר לказינו-צבא באיסטמבל, כדי לרכוש השכלה צבאית ולהעניק לה מיליציה יהודית לכשתקום בארץ היהודים).

העניק מידעתו הצבאיתו לשירותו כקצין בצבא התורכי במהלך מלחמת-העולם הראשונה ונשנה עם כל גדוונו בחזיות קוקו. נספה במלחמה בשבי הרוסי בחורף תרע"ה. למד בירושלים בבית-הספר הכללי הדתי "תיכמוני" ובגימנסיה העברית. בן 15 הצטרף לארגון ה"הגנה" והיה תלמיד נאמן ומסור לתפקידו. ביום פרוץ מלחמת-העולם השנייה התנדב לקומנדו הבריטי בארץ והשתתף בפעולות. אחר-כך התגייס ל"אפס" כדי להילחם בעמלק הנאצי וגרורי. היה בין המסרבים לעונד על הכווע סמל בריטי בדרשו את הזכות לסמל עברי. עמד באומץ לפני שופטו על הפרת-ציותות זו ונשא את ענשו בכבוד. צורף עם יחידתו לbrigade העברית כשלונסה, עלה לדרגת רב-סמל, השתתף בקרבות נגד האיטלקים והגרמנים, עבר את כל דרך הצבאות מצפון אפריקה עד לקרבות המכריים, בהם נשבר כוח האויב בצפון איטליה. הגיע דרך גרמניה המובשת עד לארצות השפלה והשחה את שבו הביתה כדי להיות לעזר לאחים שרידיה השמדה ולהעליהם ארץם. משוחרר נכנס לבית הספר הממשלתי למשפטים ועמד בהצלחה בבחינות של שתי שנות לימוד. משהחלה התקפה הערבית בסוף נובמבר 1947 חזר לשירות ב"הגנה".

יהה סגן מפקד בהגנת העיר העתיקה בירושלים, אחראי-כגון על דרום-העיר (תלפיות ומקורי-חימם) ובסוף — על מבוואתיה מצפון (עטרות ונוה-יעקב). קיבל חופשה לנסוע לתל-אביב לחג נישואיו, אך בינו-ים היה צורך בעורתו והוא דחה את נסיעתו ויוצא אל חבריו לעטרות. בי"א באדר ב' תש"ח הוביל אליהם מזון וציוויל. בעברו על-ידי שייר-גראח הדף התקפת ערבים על שיירתו והרג שלושה מהם. בי"ג באדר תש"ח (24.3.1948) חזר עם חבריו לנוה-יעקב. ליד הכפר שעפט ארבעה מהם מאוות ערבים ובעליהם מכוניותם על מוקש נהרג רוב חבריו, אף הוא נפצע בידו בכדור, אך המשיך להילחם עד נשימתו الأخيرة, בפיגוע כדור הראשון. בן 25 היה במוותו עם שאר חבריו. נקבר בסנהדריה בירושלים ב-25.3.1948.

ב-26.9.1951 הועבר להר-הרצל.

א

לחיל בחוית כאשר הוא רואה זאת, ואנו החילים שלכם, איננו טומנים את ידינו בצלחת, "מרבי צים" כהלכה ומשמעותה היא: "הכה כל עוד נשמה באפַן".

הה, אלוהים אדרים, זהה תקופת שלח חיכינו כליכך! אין ספק: היסטוריה אנו עושים כאן. אשרי אני כאן.

ה

22.5.45 איטליה,

בידאי תאבים אתם לדעת איך עברה עלי החווית. ובכן הבה אספר — ראשון רצונן... מוכנים היינו מראש לקבל את ההורעה שאנו ננסים לקיים החווית וشنשתף בקרבות. והנה ביום אחד נחרסם דבר זה. ומכוון שמדוברים היינו לכך לא גודלה היהת התחרגשות, אולם השמחה היהת רבה. כשאני מביט עתה אהרונית ונזכר באותה שמחה נד אונכי בראשי ואומר לעצמי: אכן חילים מזורים אנו! שננו אליו קרב כאלו היה זה לחם-חוקנו. והנה הגיעו הימים בו מצאנו את עצמנו חפורים היבט באדמה כشمעלינו מזומנים כדורים טסים ומתנפצים פגויים — בקיצור, בוקה ומכובקה! להסתגל לכל זה לא ארך זמן רב, וככבר, כעובר ליל-העברית הראשוני, געמה לאזני תומורת-שיטנים זו. וימים מסוף עברו והכל התנהל כסדרו — זאת אומרת, ירי, ואנו תקועים באדמותו כעובר זרימה החלטנו לעורוך סיורים בלילות בשטח-ההפקר של החווית. להיו ידוע לכם שטייר בלילה בשטח ההפקר וזה הדבר המסתוכן ביותר. צרות וסכנותות ושאר דברים רעים נוכנים לחיל באתרו לטויר: מוקשים, מארב, פגיעה באובי וקרוב עמו — בקיצור, דבר זה איינו יכול לשמה. משך הזמן כה הרגלנו לזה עד שככל דבר שם-מענו על-אוזות פצעים והרוגים נתקבל בדבר המובן מלאיו וכל אחד חשב: ייתכן שתורי מחר. עבדנו קשה ומלאת נאה נעשתה על-ידיינו, וכשאני נזכר בחדרים אלה, בהם התמודדו חילות-היהודים בחילות-גרמניה, עובה בי רעד. לא מעתים הם החילים הגרמנים שנפלו — ובעיקר נפלו שכבות מסטר לפני התקפה האחרונה. הרבענו בהם כהונן ואצלנו נאמר "הכה כל עוד נשמה באפַן", ואמנם הבחרים עשו זאת ולא הכויבו. והנה נערכה התקפה האחרונה. משך שלושה ימים הורישו העמדות הגרמניות בכל ליליאנסק — מן האור יום היבשה. עבורי שלוש היממות אותן ניתנן. יצאו מן העמדות והחלינו מתקדים. משך שבועיים רצינו אחרי הארנבת הגרמנית שברחה כל עוד נשמה בקרבה. וגם כאן, בהתקומות, נפלו מאתנו, אולם מתם נפל עם רב; לאחר שבוע של עבודה מפרצת הוצאו מהקיים למנוחה. מעולם לא הרגשתי עד כמה זוקתי לחיתי למנוחה לאחר חזרים של מתייחות, חוסר-שינה ועוד ועוד. השבנו שנוחר לקיים כעbor זרימה. אולם החווית נסתיימה וכעbor זמן קצר נסתיימה המלחמה באירופה.

קיביתי מתחבים מהארץ ובhem קראתי עד כמה גודלה היהת השמחה בארץ, "בימי הנצחן", וכאן, דוקא כאן, נתקבל הדבר בקרירות. אחד בירך את רעהו ופרש לאיוו פינה וSKU במחשובות. כן, כל אחד חשב וחושב מה יהיה עליינו עתה. שאלה זו מנקרת במוחו של כל אחד וללאותם פתרוגנים. בוה אסיטם בהבטחה לכתוב לעתים תכופות.

1.3.45 איטליה,

לפני שלושה ימים, ביום ב', נערך אצלנו טקס הנפת דגלנו הלאומי שנמסר לחיל"ל באופן رسمي. יום ההיסטורי היה זה. מאז מות בריכוכבא ונפילת ביחס לא הורשה לנו היהודים להניף את דגלנו. והנה עתה מאשר אויש עלי שהיית באוטו מעמד ההיסטורי... כן, עתה צודרים אנו ודגלנו מונף. תחת דגל זה לוחמים אנו באביבנו הגדל מוא ומתרميد. הגעה שעת הנקמה בפועל!

ב

אכן אלה הם ימים בהם מתמודדים חילות יהודת בחילות גרמניה, שוב' מшибים צער-ישראל מלחתה שורה, ואתם, היו בטוחים שהנקמה תהיה מלאה בסופה ותחולתה משבי-הרבzon.

ג

הנהעה אנתנו יש לכתוב ולספר, אבל, לצערנו, זמן לכך כמעט ואין השבוע כולו אנו עובדים, ומוסכים בעול יפה-יפה. אמן קשה היא העבודה, קשה ומיגעת עד כדי כך שיש ולפעמים אני חושש שהקץ הצע לי ואו אני נושך את שפתמי, משנס את מתני ומשיך לשאת בסבל, אין ספק כי סבל זה קיצור, רצינו בזאת מפני שחיבטים היינו לעשות כך והנה ניתן הדבר במלאו ועתה אנו יודעים יפה איך לנוהג לזכוף את קומתנו כייא לחילים בני-יהדות ואם יוכנו בכך המכה הניצחת לחית-הטרף הגרמנית בטוחני שלא נוציא. תנאי מוג'הoir כאן רעים עד מאד. עד לשבעה האחרון ירדן נשמייעך ורוחות עזות וקרות נשבו ברכבי הארץ זו. התוצאות היו שמכור ועד ערב בוסנו בכווץ, חצינו תעלות-מים שהגענו עד לחזה. רועדים מkor, רטובים ורעבים היינו חוררים למחנה. עייפים ויגעים הינו אף כי מכב-ההרוח היה מרומם, וכן הוא גם עתה. בתחילת נטנו בנו בדורים אלו את אמותיהם. רבים חלה אולם אנו לא גרחתנו ונמשיך בשלנו. המשכנו וניצחנו. מוחסנים אנו בפני תעוזה מוג'הoir. השבוע ירד שלג כבד ועין הארץ כוסחה כמעט במעטה לבן. המראה הוא נחרה. לכארה מצין הצבע הלבן את השלים, אולם לבן זה נרמס בנעלינו המסומרות וכשיראה זאת אדם ידע יפה כי השלים עוד לא בא ועד הרבה העבודה של פנינו. מאד לא נעים לצודר בשדות מכוסים בשכבה עבה של שלג. לא פעם קורה ואחד מציג את כף-רגלו על-פני בור מכוסה שלג ולפתע הירחו צונח מטה ל עמוק-הבור והבחורים אצים להוציאו. יש והדבר עולה בידיהם בקלות. אולם יש זמן רב עובר עד שמצלחים להוציאו מתחור הבור: איזה נוש, ספק אדם ספק גולם — מי הוא אותו צלט-אלוהים שהיה במעמקי-הבור והבחורים גורע ממצב-ההרוח המרומם והרצון לעובדה. ותודה לאל כל-

ד

9.4.45 איטליה,

אם האמת יש לכתוב שאין לנו באלה שהתרימו להיות אדוני העולם הזה (הגרמנים): "קציזות" עושים בהם. אין סיפוק רב יותר

הולנד, 1.12.45

חג' החנוכה עתה. וזה חנוכה שני של באירופה. באיטליה חנגי
חנוכה ראשונה על ארמת אירופה ואת השני אני חוגג בהולנד. כמו
מנוחך לכתוב "חוגג". גזה ונעלמה מאתנו שמחתיה. אכן קשה
לשמות בימים טרופים אלה עת עמנו נמק וקופא מקור במחנות
בגרמניה הארורה ובנה בשעה שאחרים נופלים במערכת-הקדושים
בארצנו, ארץ הצבי. אכן אבלים כולנו כאן. אם התאספו אנשי
הגוזד למען מסיבתיה, אולם לא קול-שםחה נשמע במסיבה זו.
קשה להלך כאן ובמדים אלה. בלילה הראשון וכן בשאר הלילות
הדלקנו נרות. אצלנו במחילה יש חנוכיה שנשמרה מעוז
שעbara: היא שעשויה מכדורירובה שתוכם הרוק. תרמיליהם מולאו
בשמן ופתילות בתוכם והרי הם ממשים נרות. הדלק הנר הראשון;
אחד החברים במחילה התרפֵל ואטיאט עלה ובקעה Shirat "מעוז
צור". קשה היה לי לשיר וכן לשאר הבחרות. כן, אנו הפקנו להיות
מיין מיוחד של אנשים בתנאייהינו כאן. עמדנו דומם לפני הגאות
הදולקים וכל אחד חשב את מחשבתו. הבטתי ברורות ובלב פנימה
המו המלים "נצח ישראל לא יישקר". לא, לא יישקר! אל נתן להיתפס
ליושן. לא כלו כל הקזין. אבל ייחד עם זה אין להתנחות ויש לפעול
ולהווטף לפועל עד אשר תושג מטרתנו. אלגיא נתן לעצמנו לשקוע
בתרומה!

בלגיה, 5.9.45

ביום הראשון הייתה בבריסל. העיר עשתה עלי רושם מצוין —
עיר יפה וגדולה ואנשה עלייזים ושמחים. יהודים רבים פגשתי בעיר
לא מעט שוחחתי עטס על עניינים שונים — כגון מצבם, מוצאים,
עליהם ארצה וכו'. לרבים מהם ולרובות מהן מקעקעות ספורות על
היד; לפי מספרים אלה היו מוסמנים במחנות-ההסגר שבפולין
ובגרמניה. הרוב הגדול מלאה שפגתני הריהו מוסדר הכלכלה. הכספי
איינו חסר מן הכלים והרי הם מפורים הוו וuousים רושם שהם רוצים
למלא את אשר היה חסר להם במשך שנים שש שנות-המלחמה. אפשר
להגיד שם מסכמים לפטקו של מלך צרפת לואי ה-ט"ז שפטק
„אחרי המבול" או כמו שכתוב בתנ"ך „אכל ושתה כי מהר נמות".
ומכיוון שכ ררים שוכחים את אשר עבר עליהם וקשה לשוחח אתם
על הארץ. אחד מהם אמר לי: „הארץ קפינה מהכיל את כולנו. אני
מושתר על מקומי ליידי אחר ומתנדב להישאר כאן". ובתמיינות רבה
אמר זאת או שחייב אותו לטיפש ורצה להערים עלי. כמעט שירקתי
בפניו. היחידים הרוצים לעלות הם אלה שלא הצליחו להסתדר והנער
המאורגן בתנועות-גנפר. יש לקבוע כי נוער זה הוא חומר מצוין
ולואי ויצילו להיכנס ארצתה. צרכיהם אנו לכוח צער וחדר ואפלו
לזרבות גדולות כדי שיינעו „הגלגילם" בארץ בתגובה עצומה.
עלינו לאמץ ולהתאמץ. הארץ חייכת להיבנות ולהכיל את חלק הארי
שבנו. ששה מיליון אבדו פה באירופה, ודרכ אחרת איןנה!